

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 11 januari 2024*

”Överklagande – Energi – Direktiv 2010/30/EU – Märkning och standardiserad produktinformation som anger energirelaterade produkters användning av energi och andra resurser – Europeiska kommissionens delegerade förordning om komplettering av detta direktiv – Energimärkning av dammsugare – Ogiltigförklaring – Skadeståndstalan – Utomobligatoriskt skadeståndsansvar för Europeiska unionen – Krav på en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som syftar till att ge enskilda rättigheter – Uppenbart och allvarligt åsidosättande av utrymmet för skönsmässig bedömning – Relevanta omständigheter vid avsaknad av utrymme för skönsmässig bedömning”

I mål C-122/22 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 18 februari 2022,

Dyson Ltd, Malmesbury (Förenade kungariket),

Dyson Technology Ltd, Malmesbury,

Dyson Operations Pte Ltd, Singapore (Singapore),

Dyson Manufacturing Sdn Bhd, Senai (Malaysia),

Dyson Spain SLU, Madrid (Spanien),

Dyson Austria GmbH, Wien (Österrike),

Dyson sp. z o.o., Warszawa (Polen),

Dyson Ireland Ltd, Dublin (Irland),

Dyson GmbH, Köln (Tyskland),

Dyson SAS, Paris (Frankrike),

Dyson Srl, Milano (Italien),

Dyson Sweden AB, Stockholm (Sverige),

* Rättegångsspråk: engelska.

Dyson Denmark ApS, Köpenhamn (Danmark),

Dyson Finland Oy, Helsingfors (Finland),

Dyson BV, Amsterdam (Nederländerna),

företrädna av E. Batchelor, M. Healy och T. Selwyn Sharpe, avocats och solicitors,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företräd av J.-F. Brakeland, B. De Meester och K. Talabér-Ritz,
samtliga i egenskap av ombud,

svarande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Lycourgos samt domarna O. Spineanu-Matei (referent),
J.-C. Bonichot, S. Rodin och L.S. Rossi,

generaladvokat: T. Ćapeta,

justitiesekreterare: handläggaren R. Stefanova-Kamisheva,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 20 april 2023,

och efter att den 6 juli 2023 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Dyson Ltd och de fjorton andra klagandena har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelats av Europeiska unionens tribunal den 8 december 2021, Dyson m.fl./kommissionen (T-127/19, EU:T:2021:870) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogillade tribunalen klagandenas talan om ersättning för den skada som de påstår sig ha lidit till följd av Europeiska kommissionens antagande av delegerad förordning (EU) nr 665/2013 av den 3 maj 2013 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/30/EU vad gäller energimärkning av dammsugare (EUT L 192, 2013, s. 1) (nedan kallad den omtvistade förordningen).

Tillämpliga bestämmelser

2 Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/30/EU av den 19 maj 2010 om märkning och standardiserad produktinformation som anger energirelaterade produkters användning av energi och andra resurser (EUT L 153, 2010, s. 1) upphävdes genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1369 av den 4 juli 2017 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU (EUT L 198, 2017, s. 1). I skälen 5 och 8 i det förstnämnda direktivet angavs följande:

”(5) Om slutanvändare får tillgång till korrekt, relevant och jämförbar information om den energi som varje enskild energirelaterad produkt använder, bör detta påverka deras val till förmån för produkter som kräver mindre energi och andra väsentliga resurser under användning, eller som indirekt leder till lägre användning, och därigenom motivera tillverkarna att minska användningen av energi och andra väsentliga resurser hos de produkter som de tillverkar. Indirekt bör detta även främja en effektiv användning av produkterna för att bidra till EU:s energibesparingsmål på 20 %. I brist på sådan information kommer marknadskrafterna inte själva att kunna främja en rationell användning av energi och andra väsentliga resurser för dessa produkter.

...

(8) Information spelar en avgörande roll när det gäller att påverka marknadskrafterna, och det är därför nödvändigt att införa en enhetlig etikett för samtliga produkter av samma slag, att förse eventuella köpare med kompletterande standardiserad information om dessa produkters energikostnader och användning av andra väsentliga resurser och att vidta åtgärder för att säkerställa att också eventuella slutanvändare som inte har möjlighet att se produkten utställd, och därigenom inte heller etiketten, förses med denna information. För att etiketten ska vara effektiv och framgångsrik bör den vara lätt att känna igen för slutanvändare samt enkel och kortfattad. För detta ändamål bör etikettens nuvarande utformning behållas som informationsunderlag för att ge slutanvändare information om produkters energieffektivitet. Energianvändningen och annan information om produkterna bör mätas enligt harmoniserade standarder och metoder.”

3 I artikel 1.1 och 1.2 i direktivet föreskrevs följande:

”1. Genom detta direktiv inrättas en ram för harmoniseringen av nationella åtgärder när det gäller information till slutanvändaren, särskilt genom märkning och standardiserad produktinformation, om användning av energi och, där så är relevant, andra väsentliga resurser under användning samt kompletterande uppgifter om energirelaterade produkter, för att därigenom ge slutanvändarna möjlighet att välja mer effektiva produkter.

2. Detta direktiv ska tillämpas på energirelaterade produkter som under användning har en betydande direkt eller indirekt inverkan på användningen av energi och, när det är relevant, andra väsentliga resurser.”

4 Enligt artikel 5 a och b i samma direktiv ska medlemsstaterna säkerställa att ”[l]everantörer som släpper ut på marknaden eller tar i bruk sådana produkter som omfattas av en delegerad akt ska tillhandahålla en etikett och ett informationsblad i enlighet med detta direktiv och den delegerade

akten” och att dessa leverantörer ”ska upprätta teknisk dokumentation i den utsträckning som behövs för att kunna bedöma riktigheten av den information som finns på etiketten och i informationsbladet”.

5 Artikel 10 i direktiv 2010/30, med rubriken ”Delegerade akter”, hade följande lydelse:

”1. Kommissionen ska fastställa närmare föreskrifter om etiketten och informationsbladet genom delegerade akter i enlighet med artiklarna 11, 12 och 13, för varje produkttyp i överensstämmelse med denna artikel.

Om en produkt uppfyller kriterierna i punkt 2 ska den omfattas av en delegerad akt i enlighet med punkt 4.

De delegerade akterna ska innehålla bestämmelser om information som tillhandahålls på etiketten och i informationsbladet om användning av energi och andra väsentliga resurser under användning som gör det möjligt för slutanvändare att fatta inköpsbeslut på bättre grunder och för marknadsövervakningsmyndigheter att kontrollera huruvida produkter överensstämmer med den information som tillhandahålls.

...

4. De delegerade akterna ska i synnerhet ange följande:

...

b) De mätstandarder och mätmetoder som ska tillämpas för att ta fram den information som avses i artikel 1.1

...

i) Noggrannheten i deklARATIONERNA på etiketten och i informationsbladen.

j) Datum för utvärdering och eventuell revidering av den delegerade akten, med hänsyn till takten i den tekniska utvecklingen.”

6 I artikel 11.1 i samma direktiv, med rubriken ”Utövande av delegering”, föreskrevs följande:

”Befogenhet att anta de delegerade akter som avses i artikel 10 ska ges till kommissionen för en period på fem år från den 19 juni 2010. Kommissionen ska utarbeta en rapport om de delegerade befogenheterna senast sex månader innan perioden på fem år löpt ut. Delegeringen av befogenhet ska automatiskt förlängas med perioder av samma längd, om den inte återkallas av Europaparlamentet eller rådet i enlighet med artikel 12.”

Bakgrund till tvisten

7 Kommissionen antog med stöd av den delegering som den tilldelats genom direktiv 2010/30 den omtvistade förordningen om genomförande av detta direktiv vad gäller energimärkning av dammsugare. Därigenom antog kommissionen en testmetod som gjorde det möjligt att mäta

bland annat dammsugares energieffektivitet och dammuppsugningsförmåga genom ett test som utförs med en tom dammbehållare i början av uppsugningstesterna på olika typer av underlag (nedan kallat testet med tom behållare).

- 8 Den första klaganden är en tillverkare av dammsugare med en viss utformning, så kallade cyklondammsugare, vars energieffektivitet påstås vara bättre än den hos andra typer av dammsugare. Energieffektiviteten påstås ha underskattats på grund av den testmetod som kommissionen hade valt, eftersom metoden inte tog hänsyn till den försämrade effektiviteten hos andra typer av dammsugare allteftersom deras dammbehållare fylls. Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 7 oktober 2013 väckte klaganden talan om ogiltigförklaring av nämnda förordning och gjorde bland annat gällande att kommissionen inte hade befogenhet att fastställa en sådan testmetod. Klaganden gjorde härvid gällande att denna metod inte tog hänsyn till dammsugarens energieffektivitet "under användning", såsom krävs enligt artikel 10.1 i direktiv 2010/30. Denna talan ogillades genom dom av den 11 november 2015, Dyson/kommissionen (T-544/13, EU:T:2015:836).
- 9 Efter att den första klaganden hade överklagat upphävdes denna dom genom dom av den 11 maj 2017, Dyson/kommissionen (C-44/16 P, EU:C:2017:357) (nedan kallad domen i målet om överklagande), och målet återförvisades till tribunalen för prövning av vissa delar av talan om ogiltigförklaring, nämligen dels den första grundens första del, avseende kommissionens bristande befogenhet att anta den valda testmetoden, dels den tredje grunden, avseende åsidosättande av principen om likabehandling.
- 10 Genom dom av den 8 november 2018, Dyson/kommissionen, (T-544/13 RENV, EU:T:2018:761) (nedan kallad domen om ogiltigförklaring), som har vunnit laga kraft, slog tribunalen fast att kommissionen hade åsidosatt ett väsentligt inslag i den befogenhet som tilldelats enligt direktiv 2010/30, nämligen att den information som lämnas till konsumenterna ska avse apparaternas energieffektivitet "under användning". Tribunalen ogiltigförklarade följaktligen den omtvistade förordningen utan att pröva den tredje grunden.

Talan vid tribunalen och den överklagade domen

- 11 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 21 februari 2019 väckte den första klaganden och de övriga klagandena, vilka är ekonomiskt förbundna, talan om ersättning för den skada som de påstår sig ha lidit till följd av att den omtvistade förordningen var rättsstridig. De gjorde i huvudsak gällande att kommissionen hade gjort sig skyldig till flera tillräckligt klara överträdelser av en rättsregel som är avsedd att ge enskilda rättigheter som kan ge upphov till utomobligatoriskt ansvar för unionen, nämligen åsidosättande av artikel 10.1 i direktiv 2010/30, av principen om likabehandling, av principen om god förvaltningssed och av aktsamhetsplikten samt, slutligen, av rätten att utöva yrkesverksamhet.
- 12 Genom den överklagade domen ogillade tribunalen klagandenas talan och förpliktade dem att ersätta rättegångskostnaderna, eftersom den ansåg att ingen av de påstådda rättsstridigheterna, i den mån de ansågs styrkta, utgjorde en tillräckligt klar överträdelse av den avsedda rättsregeln.
- 13 För det första, vad gäller åsidosättandet av kommissionens befogenhet enligt artikel 10.1 i direktiv 2010/30, konstaterade tribunalen nämligen inledningsvis att kommissionen inte hade något utrymme för skönsmässig bedömning, men påpekade att detta påstående inte var tillräckligt för att dra slutsatsen att det förelåg en tillräckligt klar överträdelse av denna

bestämmelse. Tribunalen ansåg nämligen att det dessutom var nödvändigt att beakta komplexiteten i de situationer som skulle regleras, svårigheterna med att tillämpa eller tolka rättsakterna, den åsidosatta regelns grad av klarhet och precision samt det begångna felets avsiktlighet eller ousäktlighet (den överklagade domen, punkterna 36–38). Tribunalen undersökte det sammanhang i vilket rättsstridigheten hade begåtts utifrån dessa olika aspekter och konstaterade därefter att det förelåg tolknings- och tillämpningssvårigheter avseende graden av klarhet och precision i artikel 10.1 i direktiv 2010/30 och, mer allmänt, direktivet i dess helhet (den överklagade domen, punkterna 45 och 97) samt att flera omständigheter var sådana att det kunde fastställas att felet var ursäktligt och att de problem som skulle regleras var tekniskt komplicerade (den överklagade domen, punkt 97). På grundval av dessa omständigheter ansåg tribunalen att en förvaltning med normal försiktighet och aktsamhet kunde anse att den utsatte sig för en risk genom att välja en testmetod som bygger på användning av en fylld behållare och som innebär att testet pågår till dess att behållaren har fyllts till en viss nivå, i stället för en testmetod med en tom behållare, och att kommissionen följaktligen inte på ett uppenbart och allvarligt sätt hade överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning (den överklagade domen, punkt 97).

- 14 För det andra, vad gäller åsidosättandet av principen om likabehandling med avseende på den typ av dammsugare som tillverkats av de olika berörda ekonomiska aktörerna, fann tribunalen att förekomsten av rimliga tvivel beträffande den vetenskapliga giltigheten och riktigheten av de resultat som kunde uppnås genom testmetoden i avsnitt 5.9 i harmoniserad standard EN 60312-1:2013, som antagits av Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering (Cenelec) (nedan kallad Cenelec-standard), räckte för att anse att kommissionen, oberoende av varje objektiv skillnad mellan "cykloniska" dammsugare och andra typer av dammsugare, varken hade överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning på ett uppenbart och klart sätt, eller åsidosatt principen om likabehandling på ett tillräckligt allvarligt sätt, genom att anta testmetoden med tom behållare (den överklagade domen, punkterna 110 och 111).
- 15 För det tredje, vad gäller åsidosättandet av principen om god förvaltningssed och aktsamhetsplikten, fann tribunalen att kommissionen inte hade åsidosatt den senare, att det inte hade visats att tribunalen hade brustit i sin skyldighet att vara opartisk eller att den hade åsidosatt förfarandereglerna eller principen om god förvaltningssed (den överklagade domen, punkt 117), och i vart fall att den inte på ett uppenbart och allvarligt sätt hade överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning eller åsidosatt principen om god förvaltningssed på ett tillräckligt klart sätt, av skäl liknande dem som anförts avseende de två första påstådda rättsstridigheterna (den överklagade domen, punkt 118).
- 16 För det fjärde och sista, vad gäller åsidosättandet av rätten att utöva näringsverksamhet, fann tribunalen att det inte hade visats att näringsfriheten eller äganderätten hade åsidosatts (den överklagade domen, punkt 130), och att klagandena i övrigt inte kunde vinna framgång med sina argument, eftersom dessa i allt väsentligt var identiska med de argument som anförts avseende de tre andra rättsstridigheterna gällande giltigheten av valet att inte använda testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-normen (den överklagade domen, punkt 131).

Förfarandet vid domstolen och parternas yrkanden

- 17 Klagandena har yrkat att domstolen ska
 - upphäva den överklagade domen,

- fastslå att kommissionen har gjort sig skyldig till en tillräckligt klar överträdelse av unionsrätten,
 - återförvisa målet i övrigt till tribunalen, och
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna för förfarandet vid domstolen och vid tribunalen.
- 18 Kommissionen har yrkat att domstolen ska
- ogilla överklagandet, och
 - förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

- 19 Till stöd för sitt överklagande har klagandena gjort gällande sju grunder.
- 20 De fyra första grunderna avser tribunalens bedömning att åsidosättandet av artikel 10.1 i direktiv 2010/30 inte utgör en tillräckligt klar överträdelse av en unionsrättslig bestämmelse som har till syfte att ge enskilda rättigheter. Den femte, den sjätte och den sjunde grunden avser tribunalens bedömning att de påstådda åsidosättandena av likabehandlingsprincipen, av principen om god förvaltningssed och av aktsamhetsplikten samt, slutligen, av näringsfriheten inte var tillräckligt klara.

Den första grunden: Bristande motivering, åsidosättande av rättskraften och metodfel vid prövningen av begreppet ”tillräckligt klar överträdelse” i samband med bedömningen av det påstådda åsidosättandet av artikel 10.1 i direktiv 2010/30

- 21 Den första grunden består av två delar. Den första delgrunden avser underlåtenhet att pröva en grund som åberopats av klagandena samt åsidosättande av rättskraften hos domen om ogiltigförklaring. Den andra grunden avser en felaktig tolkning av begreppet ”tillräckligt klar överträdelse” samt bristande motivering.

Den första delgrunden

- *Parternas argument*
- 22 Genom den första grundens första del, som är riktad mot punkt 52 i den överklagade domen, har klagandena för det första gjort gällande följande. Tribunalen underlät att pröva den grund som klagandena hade åberopat till stöd för sin skadeståndstalan och som avsåg att kommissionen inte kunde anta en testmetod med tom behållare utan att bortse från en väsentlig del av delegeringsakten som angavs i direktiv 2010/30. Detta åsidosättande räckte för att konstatera att det hade skett en tillräckligt klar överträdelse av en unionsrättslig bestämmelse som har till syfte att ge enskilda rättigheter som kan ålägga unionen ansvar.

- 23 Tribunalen fann nämligen att det, för att pröva denna grund, mot bakgrund av punkt 68 i domen i målet om överklagande var nödvändigt att fastställa huruvida kommissionen hade kunnat bortse från testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden på grund av att den hyste tvivel beträffande den vetenskapliga giltigheten av de resultat som erhållits genom denna metod och riktigheten i de uppgifter som tillhandahållits konsumenterna på grundval av dessa, utan att göra sig skyldig till ett uppenbart och allvarligt överskridande av gränserna för det utrymme för skönsmässig bedömning som den hade i detta avseende. Enligt klagandena avsåg denna grund emellertid endast att det var omöjligt för kommissionen att anta en testmetod med tom behållare.
- 24 För det andra menar klagandena att tribunalen åsidosatte rättskraften hos domen om ogiltigförklaring. Genom denna dom, i vilken just slutsatserna av punkt 68 i domen i målet om överklagande drogs, slog tribunalen nämligen fast att valet av ett test med tom behållare i sig utgjorde ett åsidosättande av en väsentlig del av direktiv 2010/30 och att tribunalen följaktligen inte behövde uttala sig om huruvida det fanns vetenskapligt giltiga testmetoder med fylld behållare.
- 25 Kommissionen har bestridit dessa två påståenden.

– *Domstolens bedömning*

- 26 I punkterna 36–38 i den överklagade domen slog tribunalen fast att ”kommissionen inte hade något utrymme för skönsmässig bedömning som gjorde det möjligt för den att överskrida den befogenhet som den tilldelats genom delegeringsakten, eftersom den delegerade befogenhet som kommissionen hade under alla omständigheter måste respektera de väsentliga delarna i delegeringsakten”, men att ”den omständigheten att det inte fanns något utrymme för skönsmässig bedömning inte var tillräckligt för att dra slutsatsen att det förelåg en tillräckligt klar överträdelse av unionsrätten”. Det skulle emellertid fastställas huruvida kommissionen ”hade gjort sig skyldig till en tillräckligt klar överträdelse av skyldigheten att iaktta den väsentliga delen i delegeringsakten, nämligen kravet i artikel 10.1 i direktiv 2010/30, och att i detta syfte beakta komplexiteten i de situationer som skulle regleras, svårigheterna att tillämpa eller att tolka rättsakter, den överträdade regelns grad av klarhet och precision samt huruvida misstaget var avsiktligt eller ousäktligt”.
- 27 Det var mot denna bakgrund som tribunalen, i punkt 52 i den överklagade domen, angav att ”endast ett uppenbart och allvarligt överskridande av gränserna för kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning i detta avseende kan leda till ansvar för unionen”, där uttrycket ”i detta avseende” avser den omständigheten att kommissionen hade beslutat att ”utesluta användningen av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden på grund av tvivel om de erhållna resultatens vetenskapliga giltighet och riktigheten i den information som tillhandahållits konsumenterna”.
- 28 Punkt 52 i den överklagade domen ingår således i den prövning som tribunalen, i punkt 38 och följande punkter i den överklagade domen, gjorde för att avgöra huruvida kommissionen hade gjort sig skyldig till en tillräckligt klar överträdelse av skyldigheten att iaktta den väsentliga delen i delegeringsakten, enligt vilken den information som lämnas till konsumenterna skulle avse energieffektiviteten hos apparaterna ”under användning” och särskilt, inom ramen för bedömningen i punkt 46 och följande punkter i nämnda dom, av komplexiteten i den situation som skulle regleras samt huruvida kommissionens fel var avsiktligt eller ousäktligt. Följaktligen kan punkt 52 inte tolkas så, att den erkänner att det föreligger ett utrymme för skönsmässig bedömning, vilket tribunalen uttryckligen uteslöt i punkt 36 i den överklagade domen. Den utgör i stället utgångspunkten för en prövning av de bedömningar som kommissionen gjort och som

ledde till att den antog en testmetod med tom behållare, i stället för en testmetod med fylld behållare, och således gjorde sig skyldig till den rättsstridighet som fastställdes i domen om ogiltigförklaring.

- 29 I detta avseende ansåg tribunalen att denna rättsstridighet endast kunde kvalificeras som en tillräckligt klar överträdelse om det vid prövningen av samtliga omständigheter som kännetecknade situationen fastställdes att kommissionen hade gjort en uppenbart oriktig bedömning med hänsyn till det utrymme för skönsmässig bedömning som den normalt förfogar över i en situation där den är skyldig att göra analyser och val av teknisk natur.
- 30 Efter denna prövning fann tribunalen, i punkt 97 i den överklagade domen, att kommissionen, med hänsyn bland annat till att de problem som skulle lösas var tekniskt komplicerade, inte ”på ett uppenbart och allvarligt sätt hade överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning” och, i punkt 99 i den överklagade domen, att villkoret för unionens utomobligatoriska ansvar, avseende att överträdelsen av en rättsregel ska vara tillräckligt klar, inte var uppfyllt.
- 31 Av det ovan anförda följer att tribunalen prövade grunden enligt vilken kommissionens åsidosättande av den väsentliga delen i delegeringsakten, nämligen förbudet mot att använda en testmetod med tom behållare, var tillräckligt för att utgöra en ”tillräckligt klar överträdelse”. Härvid gjorde tribunalen en motsatt bedömning och angav skälen för denna bedömning. Tribunalen åsidosatte följaktligen inte sin motiveringsskyldighet i detta avseende.
- 32 Dessutom åsidosatte tribunalen inte rättskraften hos domen om ogiltigförklaring när den prövade de faktiska omständigheterna kring det fel som kommissionen hade gjort sig skyldig till genom att bortse från den väsentliga delen av delegeringsakten, nämligen kriteriet avseende ”uppgifter ... om produktens konsumtion ... under användning” i artikel 10.1 tredje stycket i direktiv 2010/30, för att avgöra huruvida detta fel utgjorde en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter.
- 33 Som utgångspunkt för sitt resonemang utgick tribunalen nämligen från det konstaterande som följer av nämnda dom, enligt vilket kommissionen inte hade något utrymme för skönsmässig bedömning som gjorde det möjligt för den att överskrida sitt mandat. Samtidigt gjorde tribunalen dessutom en bedömning av begreppet ”tillräckligt klar överträdelse” som skilde sig från den bedömning som gjorts inom ramen för den tidigare talan om ogiltigförklaring vid tribunalen.
- 34 Talan kan följaktligen inte bifallas såvitt avser den första grundens första del.

Den andra delgrunden

– Parternas argument

- 35 Klagandena har gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den, i punkt 82 i den överklagade domen, fann att det var nödvändigt att fastställa huruvida kommissionen hade gjort sig skyldig till ett uppenbart och allvarligt överskridande av gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning genom att föredra att anta en testmetod som grundar sig på användningen av en tom behållare i stället för en fylld behållare. Av detta övervägande följer att tribunalen, vid bedömningen av huruvida det fel som kommissionen begått var ursäktligt, ansåg att kommissionen hade att välja mellan testmetoden i avsnitt 5.9 i

Cenelec-standarden och en testmetod med tom behållare. Klagandena har understrukt att det inte fanns något sådant val, eftersom kommissionen inte kunde använda sig av den senare metoden. Kommissionen hade nämligen kunnat använda varje annan testmetod med fylld behållare eller ta initiativ till att föreslå en ändring av direktiv 2010/30, i syfte att avskaffa kriteriet att informationen ska återspegla en produkts konsumtion ”under användning”.

- 36 Vidare menar klagandena att den överklagade domen är bristfälligt motiverad, eftersom tribunalen ansåg att frågan om den vetenskapliga giltigheten av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden var avgörande, utan att ge några ytterligare förklaringar och trots att kommissionen inte hade visat att den hyste tvivel om giltigheten vid tidpunkten för de aktuella omständigheterna.
- 37 Slutligen har klagandena gjort gällande att bevisningen har missuppfattats och bevisbördereglerna åsidosatts, med hänvisning till de överväganden som gjorts i detta avseende inom ramen för den fjärde grunden.
- 38 Kommissionen har bestridit dessa påståenden.

– *Domstolens bedömning*

- 39 I punkt 46 och följande punkter i den överklagade domen undersökte tribunalen – inom ramen för sin bedömning av huruvida den överträdelse av unionsrätten som motiverade en ogiltigförklaring av den omtvistade förordningen kunde anses vara tillräckligt klar med hänsyn till komplexiteten i den situation som skulle regleras och det begångna misstagets avsiktliga eller oursäktliga karaktär – det sammanhang i vilket kommissionen hade begått felet att välja en testmetod med tom behållare i stället för med fylld behållare. Med beaktande av de konkreta omständigheterna kring utarbetandet och antagandet av den omtvistade förordningen, särskilt vad gäller de arbeten som utförts för att fastställa en testmetod, det vill säga med beaktande av de omständigheter som kommissionen enligt tribunalen faktiskt hade beaktat. I punkt 82 i den överklagade domen försökte tribunalen således inte upprätta en uttömmande förteckning över kommissionens möjligheter, utan den begränsade sig till att bedöma huruvida kommissionen, i det konkreta sammanhang i vilket den omtvistade förordningen antogs, hade gjort sig skyldig till en tillräckligt klar överträdelse av den aktuella rättsregeln.
- 40 Den första invändningen, genom vilken tribunalen kritiseras för att ha ansett att kommissionen stod inför ett binärt val, bygger således på en felaktig tolkning av den överklagade domen.
- 41 Vad gäller den andra invändningen fann tribunalen i punkt 82 i den överklagade domen att ”frågan huruvida testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden är vetenskapligt och tekniskt välgrundad saknar relevans i förevarande fall”. Klagandena saknar således grund för att kritisera tribunalen för att inte tillräckligt ha motiverat påståendet att frågan om testmetodens vetenskapliga giltighet var avgörande.
- 42 Det ska slutligen konstateras att klagandenas påståenden avseende missuppfattning av bevisningen och åsidosättande av bevisbördereglerna inte, inom ramen för denna grund, innehåller de preciseringar som är nödvändiga för att bedöma huruvida dessa påståenden är välgrundade.
- 43 Av det ovan anförda följer att talan inte kan bifallas såvitt avser den första grundens andra del och således inte heller såvitt avser denna grund i dess helhet.

Den andra grunden: Felaktig tolkning av begreppet "tillräckligt klar överträdelse" vid bedömningen av det påstådda åsidosättandet av artikel 10.1 i direktiv 2010/30

Parternas argument

- 44 Klagandena har genom sin andra grund gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den inte fann att den omständigheten att den åsidosatta bestämmelsen inte gav kommissionen något utrymme för skönsmässig bedömning var av grundläggande och avgörande betydelse för slutsatsen att det förelåg en tillräckligt klar överträdelse. De har till stöd för denna grund åberopat följande fem omständigheter som de anser är avgörande. För det första, att kriteriet att informationen ska avse produktens konsumtion under användning utgjorde en väsentlig del av direktiv 2010/30 och hade formulerats i syfte att begränsa kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning. För det andra, betydelsen av det miljöskyddssyfte som eftersträvas med direktivet. För det tredje, den väsentliga karaktären av nämnda kriterium för att uppnå detta mål. För det fjärde, den omständigheten att kommissionen hade kännedom om att den valda testmetoden var vilseledande. För det femte, att det var omöjligt för tillverkarna att komplettera den information som lämnats genom energimärkningen med andra uppgifter.
- 45 Även om det antas att också andra omständigheter skulle ha kunnat beaktas, såsom tolkningssvårigheter eller komplexiteten i lagstiftningen, borde tribunalen under alla omständigheter ha gjort en avvägning mellan dessa och ett åsidosättande av ett kriterium som inte lämnar något utrymme för skönsmässig bedömning och som inte kunde slås ut av andra överväganden.
- 46 Kommissionen har bestridit denna grund.

Domstolens bedömning

- 47 Det ska erinras om att bland de villkor som måste vara uppfyllda för att unionen ska ådra sig ett utomobligatoriskt skadeståndsansvar enligt artikel 340 andra stycket FEUF ingår kravet att det måste föreligga en tillräckligt klar överträdelse av en rättsregel som har till syfte att ge enskilda rättigheter (dom av den 30 maj 2017, Safa Nicu Sepahan/rådet, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punkt 29 och där angiven rättspraxis).
- 48 En sådan överträdelse föreligger när överträdelsen innebär att den berörda institutionen uppenbart och allvarligt har överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning (dom av den 30 maj 2017, Safa Nicu Sepahan/rådet, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punkt 30 och där angiven rättspraxis).
- 49 För att en sådan överträdelse ska kunna fastställas krävs det således att det konstaterats föreligga en oegentlighet, som under liknande omständigheter inte skulle ha begåtts av en normalt försiktig och aktsam administration (dom av den 10 september 2019, HTTS/rådet, C-123/18 P, EU:C:2019:694, punkt 43).
- 50 För att avgöra om ett åsidosättande av en unionsrättslig bestämmelse ska anses vara tillräckligt klart, ska hänsyn tas till det område, de villkor och det sammanhang inom vilket institutionen ingriper (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 april 2017, Ombudsmannen/Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, punkt 40 och där angiven rättspraxis).

- 51 De omständigheter som härvid ska beaktas är bland annat graden av klarhet och precision hos den rättsregel som överträtts, liksom omfattningen av det utrymme för skönsmässig bedömning som institutionen ges genom den regel som överträtts (dom av den 30 maj 2017, *Safa Nicu Sepahan/rådet*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punkt 30 och där angiven rättspraxis), det komplexa i den situation som ska regleras, svårigheterna att tillämpa eller att tolka rättsakten (dom av den 19 april 2007, *Holcim (Tyskland)/kommissionen*, C-282/05 P, EU:C:2007:226, punkt 50 och där angiven rättspraxis) samt den ursäktliga eller ousäktliga karaktären av en eventuell felaktig rättstillämpning (dom av den 4 december 2003, *Evans*, C-63/01, EU:C:2003:650, punkt 86 och där angiven rättspraxis).
- 52 Det följer av den praxis från domstolen som det erinrats om i punkterna 48–51 ovan att, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 91 i sitt förslag till avgörande, omfattningen av det utrymme för skönsmässig bedömning som den överträdde rättsregeln ger institutionen endast är en av de omständigheter som ska beaktas vid bedömningen av huruvida institutionen har gjort sig skyldig till en tillräckligt klar överträdelse av denna regel. Även om det rör sig om en relevant omständighet som ska prövas i samtliga fall, innebär inte avsaknaden av utrymme för skönsmässig bedömning enligt den åsidosatta bestämmelsen nödvändigtvis att överträdelsen är tillräckligt klar.
- 53 Beroende på omständigheterna i varje enskilt fall kan nämligen andra omständigheter beaktas med hänsyn till det sammanhang i vilket den konstaterade överträdelsen har begåtts. Ett åsidosättande av en rättsregel som inte ger den berörda institutionen något utrymme för skönsmässig bedömning kan, mot bakgrund av omständigheterna, inte framstå som uppenbart och således tillräckligt klart bland annat om åsidosättandet beror på en felaktig rättstillämpning som är ursäktlig med hänsyn till svårigheterna att tolka den rättsakt som innehåller denna regel.
- 54 Även om enbart en överträdelse av unionsrätten i vissa situationer kan leda till att det fastställs att det föreligger en tillräckligt klar överträdelse, när den överträdde regeln endast gav den institution som begått överträdelsen ett begränsat, eller till och med obefintligt, utrymme för skönsmässig bedömning, kan ett sådant konstaterande endast följa av samtliga omständigheter kring överträdelsen, när det vid en prövning av dessa inte framkommer någon annan relevant omständighet som skulle kunna leda till att överskridandet av utrymmet för skönsmässig bedömning inte anses som uppenbart och allvarligt.
- 55 Såsom angavs i punkt 22 i den överklagade domen prövade tribunalen först huruvida kommissionen hade ett utrymme för skönsmässig bedömning vad gäller iakttagandet av kriteriet att informationen ska avse produktens konsumtion under användning, och konstaterade, i punkt 36 i den överklagade domen, att så inte var fallet. Tribunalen fann därefter, i punkterna 37 och 38 i den överklagade domen, att detta konstaterande inte i sig var tillräckligt för att dra slutsatsen att det förelåg en tillräckligt klar överträdelse av den överträdde bestämmelsen och identifierade en rad omständigheter som den ansåg vara relevanta för att avgöra huruvida en sådan överträdelse förelåg, nämligen komplexiteten i de situationer som skulle regleras, svårigheterna att tillämpa eller tolka rättsakter, den överträdde regelns grad av klarhet och precision samt huruvida det begångna felet var avsiktligt eller ousäktligt. Därefter beaktade tribunalen omständigheterna i det aktuella fallet innan den i punkt 97 i domen drog slutsatsen att kommissionen inte på ett uppenbart och allvarligt sätt hade överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning.
- 56 Av de skäl som anges i punkterna 53–55 ovan följer att tribunalen därmed inte gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning.

- 57 Dessutom framgår det av punkt 54 ovan att fastställandet av de omständigheter som är relevanta för att bedöma huruvida det föreligger en tillräckligt klar överträdelse är en bedömningsfråga som, med förbehåll för felaktig rättstillämpning, endast kan ifrågasättas inom ramen för ett överklagande till följd av en missuppfattning. Klagandena har emellertid, inom ramen för denna grund, begränsat sig till att mot de omständigheter som tribunalen beaktade underförstått ställa andra omständigheter som enligt klagandena var avgörande.
- 58 Mot bakgrund av det ovan anförda kan överklagandet inte vinna bifall såvitt avser den andra grunden.

Den tredje grunden: Felaktig tolkning av begreppet ”tillräckligt klar överträdelse” och åsidosättande av rättskraften med hänsyn till bristen på rättslig komplexitet

Parternas argument

- 59 Denna tredje grund avser punkterna 42, 43 och 45 i den överklagade domen. Den tredje grundens första del avser en felaktig tolkning av begreppet ”tillräckligt klar överträdelse” av en unionsrättslig bestämmelse, eftersom hänsyn har tagits till omständigheter som är hänförliga till tiden efter det att den omtvistade förordningen antogs. Dess andra del avser åsidosättande av rättskraften hos domen om ogiltigförklaring.
- 60 Klagandena gör för det första gällande att tribunalen inte kunde hänvisa till hur förfarandet om ogiltigförklaring av den omtvistade förordningen fortlöpte för att bedöma huruvida det förelåg svårigheter att tillämpa eller tolka de texter som reglerat antagandet av denna förordning. De har dessutom ifrågasatt det sätt på vilket tribunalen gjorde denna bedömning.
- 61 Klagandena menar att tribunalen har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att beakta andra omständigheter än dem under vilka kommissionen agerade vid antagandet av den omtvistade förordningen, eftersom det inte gick att dra några slutsatser av senare omständigheter. Vidare visade inte den omständigheten att domstolen, genom domen i målet om överklagande, återförvisade prövningen av talan om ogiltigförklaring till tribunalen att det förelåg någon rättslig komplexitet, eftersom tribunalen i domen om ogiltigförklaring endast slog fast att valet av en testmetod med tom behållare stred mot delegeringsakten och att den påstådda omöjligheten att använda en testmetod med fylld behållare saknade betydelse i detta avseende.
- 62 För det andra anges det inte i punkt 68 i domen i målet om överklagande att det, för att pröva talan om ogiltigförklaring i den del den grundades på åsidosättande av artikel 10.1 i direktiv 2010/30, skulle göras en avvägning mellan skyldigheten att använda en testmetod som återspeglar de faktiska användningsförhållandena och skyldigheten att precisera testresultaten. Klagandena menar att det tvärtom följer av domen om ogiltigförklaring att dessa två skyldigheter var kumulativa. Tribunalens bedömning att det förelåg tolkningssvårigheter på grund av att de relevanta bestämmelserna i detta direktiv var komplicerade och vaga grundade sig således på ett åsidosättande av rättskraften hos domen om ogiltigförklaring och på en felaktig tolkning av domen i målet om överklagande.
- 63 Kommissionen har bestridit de två delarna i denna grund.

Domstolens bedömning

- 64 Vad gäller den tredje grundens första del erinrar domstolen om att bedömningen av i vilken mån den berörda institutionens överträdelse av en unionsrättslig bestämmelse är tillräckligt klar inte kan göras vid någon annan tidpunkt än den då åsidosättandet ägde rum, eftersom det finns ett nära samband mellan graden av klarhet och åsidosättandet. Härav följer att frågan huruvida det föreligger en "tillräckligt klar överträdelse" med nödvändighet ska bedömas mot bakgrund av de omständigheter under vilka institutionen agerade vid denna exakta tidpunkt (dom av den 10 september 2019, HTTS/rådet, C-123/18 P, EU:C:2019:694, punkterna 45 och 46).
- 65 Frågan huruvida det föreligger svårigheter att tillämpa och tolka de rättsakter som reglerar antagandet av den rättsakt som utgör en överträdelse av en unionsrättslig bestämmelse ska bedömas mot bakgrund av den berörda regelns lydelse och utifrån situationen vid tidpunkten för antagandet av den omtvistade rättsakten. Det finns emellertid inget som hindrar att bedömningen görs med hänvisning till relevant rättspraxis, med hänsyn till de uppgifter som denna innehåller (se, analogt, dom av den 5 mars 1996, Brasserie du pêcheur och Factortame, C-46/93 och C-48/93, EU:C:1996:79, punkt 59). Det kan i förekommande fall röra sig om uppgifter i beslut som fattats efter det att rättsakten i fråga antogs, oavsett om de kan visa att det inte föreligger några svårigheter att tolka den text som åsidosatts genom rättsakten, såsom ett beslut i vilket det konstateras att texten utgör en *acte clair*, eller tvärtom att det föreligger sådana svårigheter, såsom ett beslut som klargör textens räckvidd eller olika beslut om hur den ska tolkas.
- 66 I förevarande fall fanns det sådan rättspraxis, eftersom artikel 10.1 tredje stycket i direktiv 2010/30 var en avgörande bestämmelse i förfarandet om ogiltigförklaring avseende den omtvistade förordningen.
- 67 Tribunalen kunde följaktligen, utan att göra sig skyldig till felaktig rättstillämpning, anse det relevant att i punkterna 40–45 i den överklagade domen hänvisa till de beslut som domstolen, efter överklagande, och tribunalen, efter hänskjutande, fattat inom ramen för förfarandet om ogiltigförklaring, inklusive till skälen i den överklagade domen avseende återförvisning av målet till tribunalen, för att avgöra frågan huruvida iakttagandet av artikel 10.1 tredje stycket i direktiv 2010/30 gav upphov till komplicerade frågor och tillämpnings- eller tolkningssvårigheter med hänsyn bland annat till graden av klarhet och precision i denna bestämmelse vad gäller omfattningen av uttrycket "under användning".
- 68 Talan kan följaktligen inte bifallas såvitt avser den tredje grundens första del.
- 69 Vad gäller den andra delen av denna grund påpekar domstolen att tribunalen i punkterna 41–44 i den överklagade domen prövade skälen i domen om ogiltigförklaring mot bakgrund av domen i målet om överklagande. Tribunalen underströk i punkt 42 i den överklagade domen att det framgick av domen i målet om överklagande att skyldigheten att använda en beräkningsmetod som gör det möjligt att mäta energiprestandan hos dammsugare under förhållanden som ligger så nära de verkliga användningsförhållandena som möjligt, vilken kräver att dammsugarens behållare ska fyllas på till en viss nivå, ska vägas mot kraven på att de erhållna resultaten är vetenskapligt giltiga och att de uppgifter som lämnats till konsumenterna är korrekta, vilket hade gjort det nödvändigt att återförvisa målet till tribunalen för att denna skulle avgöra huruvida den berörda bestämmelsen hade åsidosatts. Tribunalen konstaterade därefter, i punkterna 43 och 44 i den överklagade domen, att tribunalen i domen om ogiltigförklaring hade tolkat domskälen i domen i målet om överklagande så, att denna skyldighet och dessa krav utgjorde två kumulativa

villkor, vilket innebar att ett åsidosättande av skyldigheten var tillräckligt för att fastställa att denna bestämmelse hade åsidosatts och således för att ogiltigförklara den omtvistade förordningen.

- 70 Tribunalen drog härav, i punkt 45 i den överklagade domen, slutsatsen att dessa omständigheter visade att tillämpningen av artikel 10.1 i direktiv 2010/30 på det specifika fallet med dammsugare kunde ge upphov till vissa likheter i bedömningen, som tydde på tolkningssvårigheter i fråga om graden av tydlighet och exakthet i denna bestämmelse och, mer generellt, av i direktiv 2010/30 i dess helhet.
- 71 Tribunalen har således inte åsidosatt rättskraften hos domen om ogiltigförklaring. Tribunalen grundade nämligen inte sin bedömning enbart på denna dom, utan på en jämförelse mellan det resonemang som förts däri och det resonemang som legat till grund för domen i målet om överklagande. Av samma skäl kan klagandenas argument att det, i motsats till vad tribunalen fann, framgick av domen om ogiltigförklaring av den omtvistade förordningen att det rättsliga sammanhanget inte var komplicerat inte godtas, eftersom den kritiserade bedömningen inte avser prövningen av denna dom i sig, utan jämförelsen mellan denna och domen i målet om överklagande. Det ska dessutom understrykas att de bedömningar som tribunalen gjorde dels i domen om ogiltigförklaring, inom ramen för en talan om ogiltigförklaring, dels i den överklagade domen, inom ramen för en skadeståndstalan, är av olika slag. I domen om ogiltigförklaring hade tribunalen nämligen endast att pröva huruvida det förelåg en överträdelse av en unionsrättslig bestämmelse, och inte huruvida det förelåg en "tillräckligt klar överträdelse".
- 72 Följaktligen kan talan inte heller bifallas på den tredje grundens andra del och således inte på någon del av den tredje grunden.

Den fjärde grunden: Felaktig tolkning i flera avseenden av begreppet "tillräckligt klar överträdelse" angående det bedömningskriterium som avser komplexiteten i de situationer som ska regleras

- 73 Den fjärde grunden, som i huvudsak består av åtta delar, avser en felaktig tolkning i flera avseenden av begreppet "tillräckligt klar överträdelse" av en unionsrättslig bestämmelse angående bedömningskriteriet avseende komplexiteten i de situationer som ska regleras.

Den fjärde grundens första del

– Parternas argument

- 74 Klagandena menar att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att anse, i punkt 52 i den överklagade domen, att frågan om den vetenskapliga giltigheten av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarderna var relevant för att bedöma det rättsliga sammanhangets komplexitet. Eftersom det hade fastställts att kommissionen hade åsidosatt en väsentlig del av direktiv 2010/30, var det enligt klagandena rättsligt irrelevant att dessutom undersöka huruvida kommissionen hyste rimliga tvivel beträffande denna metod. Enligt klagandena är tribunalens resonemang i detta avseende felaktigt, eftersom den fann att kommissionen hade ställts inför alternativet att välja mellan en testmetod som var rättsstridig, eftersom den genomfördes med en tom behållare, och testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarderna.

75 Kommissionen har bestridit denna delgrund.

– *Domstolens bedömning*

76 I enlighet med den rättspraxis som det erinrats om i punkt 51 ovan är komplexiteten i den situation som ska regleras en relevant omständighet vid bedömningen av huruvida en överträdelse av en unionsrättslig bestämmelse kan anses vara tillräckligt klar.

77 Det ska för övrigt understrykas att tribunalen, i punkt 52 i den överklagade domen, uttryckligen angav att det var nödvändigt att fastställa huruvida kommissionen hade kunnat utesluta användningen av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden med hänsyn till att det var tveksamt huruvida de erhållna resultaten var vetenskapligt giltiga och huruvida de uppgifter som tillhandahållits konsumenterna var korrekta, för att kunna pröva klagandenas argument. Det framgår nämligen av punkterna 46, 47, 49 och 50 i den domen att klagandena hävdade att användningen av en testmetod med fylld behållare inte var särskilt komplicerad och att testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden var vetenskapligt giltig, särskilt vad gäller kraven på mätningarnas noggrannhet, tillförlitlighet och reproducerbarhet.

78 Dessutom framgår det av domen i målet om överklagande, särskilt av punkterna 19–42, 68, 70 och 83, att frågan huruvida de mätningar som genomförts med hjälp av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden var reproducerbara, vilken är kopplad till frågan huruvida de erhållna resultaten är vetenskapligt giltiga och huruvida de uppgifter som lämnats till konsumenterna är korrekta, var en viktig omständighet i förfarandet för talan om ogiltigförklaring, såväl före som efter det att räckvidden av uttrycket ”under användning” i artikel 10.1 tredje stycket i direktiv 2010/30 hade klargjorts i den domen. Denna fråga hade nämligen diskuterats vid tribunalen i det första skedet av denna talan och det framgår av punkterna 68 och 70 i nämnda dom att frågan fortfarande var relevant.

79 Tribunalen begick således inte något fel när den beslutade att pröva komplexiteten i den situation som skulle regleras och i det sammanhanget beaktade ovannämnda fråga.

80 För övrigt framgår det av slutsatserna avseende den första grunden att klagandenas invändning att tribunalen felaktigt skulle ha ansett att kommissionen stod framför ett alternativ grundar sig på en felaktig tolkning av den överklagade domen.

81 Talan kan följaktligen inte bifallas såvitt avser den fjärde grundens första del.

Den fjärde grundens andra och fjärde delar

– *Parternas argument*

82 Genom den fjärde grundens andra del har klagandena gjort gällande att bevisningen har missuppfattats och att bevisbördereglererna har åsidosatts samt att motiveringen är bristfällig. De har hävdats att kommissionen inte har visat att den, vid tidpunkten för antagandet av den omtvistade förordningen, hyste tvivel kring den vetenskapliga giltigheten av de erhållna resultaten och kring överensstämmelsen mellan den information som lämnas till konsumenterna och testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden. I avsaknad av bevis i detta avseende kunde tribunalen följaktligen inte, i punkt 52 i den överklagade domen, slå fast att sådana tvivel förelåg.

Klagandena har också invänt mot att tribunalen inte angav skälet till att bedömningen av komplexiteten i den situation som skulle regleras berodde på frågan ”om kommissionen hade avvisat den vetenskapliga giltigheten av endast ett påfyllningssätt”.

- 83 Inom ramen för den fjärde delgrunden, vilken ska prövas tillsammans med den andra delgrunden, har klagandena gjort gällande att tribunalen i punkt 60 i den överklagade domen felaktigt ansåg att artikel 7 i den omtvistade förordningen var en relevant omständighet. Som första invändning har de anfört att denna artikel har missuppfattats, eftersom den inte innehåller något ”uttalande” från kommissionen om att testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden inte användes på grund av att det förelåg tvivel om dess vetenskapliga giltighet. Tvärtom bekräftar nämnda artikel att kommissionen vid tidpunkten för antagandet av den omtvistade förordningen ännu inte hade undersökt möjligheten att använda mätmetoder med fylld behållare.
- 84 Klagandena har med sin andra invändning gjort gällande att tribunalen, genom att beakta nämnda artikel 7, har dömt utöver vad som yrkats av parterna (*ultra petita*) och åsidosatt klagandenas rätt till försvar, eftersom det inte finns några bevis för att kommissionen har gjort en bedömning av nämnda testmetod.
- 85 Kommissionen har bestridit påståendena i dessa två delgrunder.

– *Domstolens bedömning*

- 86 Vad gäller den fjärde grundens andra del ska det påpekas att tribunalen i punkt 60 i den överklagade domen angav följande:
- ”Det följer av artikel 7 i den [omtvistade] förordningen att kommissionen, med hänsyn till den tekniska kunskapen, ansåg att testmetoden [i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden] inte kunde behållas i enlighet med artikel 10.4 b i direktiv 2010/30. Ett sådant undantag måste tolkas som att kommissionen, i syfte att utvärdera dammsugarnas energiprestanda, underförstått ansåg att nämnda testmetod inte utgjorde en tillförlitlig, noggrann och reproducerbar mät- och beräkningsmetod, i den mening som avses i artikel 5 i den [omtvistade] förordningen. Kommissionen föredrog således att välja en testmetod baserad på användning av en tom behållare som, även om den återspeglade ett snävare användningsområde än en metod som byggde på användning av en fylld behållare, uppfyllde kraven på tillförlitlighet, noggrannhet och reproducerbarhet.”
- 87 Genom dessa överväganden angav tribunalen exakt vilka delar i den omtvistade förordningen som låg till grund för slutsatsen att kommissionen hyste tvivel om testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden, varvid beaktandet av dessa delar inte innebar något åsidosättande av bevisbördereglerna. Tribunalen motiverade också detta konstaterande och angav vikten av de omständigheter i sammanhanget som föranledde kommissionen att bortse från denna metod för att bedöma komplexiteten i den situation som skulle regleras, eftersom detta beslut ledde till att en metod valdes som sedan visade sig vara rättsstridig.
- 88 Genom den första invändningen i den fjärde delgrunden har klagandena emellertid hävdatt att övervägandena i punkt 60 i den överklagade domen innebär en missuppfattning av artikel 7 i den omtvistade förordningen.

89 Denna artikel, som tribunalen har hänvisat till i punkt 60 i den överklagade domen, hade följande lydelse:

”Kommissionen ska se över denna förordning mot bakgrund av den tekniska utvecklingen senast fem år efter dess ikraftträdande. Vid översynen ska man särskilt bedöma ... huruvida det är möjligt att använda mätmetoder för årlig energiförbrukning, dammupptagning och partikelutsläpp som baseras på en delvis fylld behållare i stället för en tom behållare.”

90 Det ska påpekas att tribunalen i nämnda punkt 60 inte avsåg att göra en omskrivning av ordalydelsen i denna bestämmelse, utan att dra slutsatser därav, vilket framgår av uttrycket ”det följer av artikel 7 i den [omtvistade] förordningen”.

91 Dessutom är denna punkt en följd av flera konstateranden avseende direktiv 2010/30 som gjorts i punkterna 55–58 i den överklagade domen, den omtvistade förordningen och offentliggörandet av Cenelec-standarden i *Europeiska unionens officiella tidning*, i vilka de följande övervägandena ingår, såsom framgår av orden ”[i] detta avseende”, vilka inleder punkt 59 i nämnda dom.

92 Således påpekade tribunalen för det första att direktiv 2010/30 innebar en skyldighet för kommissionen att använda harmoniserade standarder och mätmetoder för att fastställa beräkningsmetoderna för de relevanta indikatorerna, såsom energiförbrukningen (den överklagade domen, punkt 55). För det andra hänvisade tribunalen till olika delar av den omtvistade förordningen, nämligen dess skäl 4 och dess artikel 5, som har rubriken ”Mätmetoder” och i vilken det föreskrivs att den information som ska lämnas ska tas fram med hjälp av tillförlitliga, noggranna och reproducerbara mät- och beräkningsmetoder som tar hänsyn till allmänt vedertagen bästa praxis för mät- och beräkningsmetoder enligt bilaga VI till förordningen. Tribunalen erinrade särskilt om att det i punkt 1 i denna bilaga för detta ändamål hänvisades till harmoniserade standarder vars referensnummer hade offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* och preciserades att dessa standarder skulle överensstämma med de tekniska definitioner, villkor, ekvationer och parametrar som angavs i denna bilaga (den överklagade domen, punkt 56). Slutligen påpekade tribunalen, för det tredje, att hänvisningarna till Cenelec-standarden hade offentliggjorts i ett meddelande i *Europeiska unionens officiella tidning*, i vilket det angavs att avsnitt 5.9 i denna standard hade uteslutits från citatet i fråga, vilket hade medfört att den harmoniserade standarden för beräkning av dammsugares dammupptagningsförmåga och årliga energiförbrukning vid tillämpningen av bilaga VI till den omtvistade förordningen hade fastställts på grundval av tester med tom behållare (den överklagade domen, punkterna 57 och 58).

93 Det följer av samtliga omständigheter som anges i punkterna 90–92 ovan att tribunalens slutsatser av artikel 7 i den omtvistade förordningen, placerade i sitt sammanhang och förtydligade av tribunalen, inte är oförenliga med denna artikels lydelse.

94 Vad gäller klagandenas påstående att artikel 7 i den omtvistade förordningen kunde tolkas så, att kommissionen inte hade undersökt testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden vid tidpunkten för antagandet av den omtvistade förordningen, utan hade för avsikt att göra det senare, erinrar domstolen om att den omständigheten att en uppgift i handlingarna i målet vid tribunalen kan tolkas på ett annat sätt än vad tribunalen har gjort inte räcker för att visa att tribunalens tolkning berodde på en missuppfattning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 29 oktober 2015, kommissionen/ANKO, C-78/14 P, EU:C:2015:732, punkt 55). Det ska dessutom påpekas att

användningen i denna artikel av uttrycken ”översyn” och ”mot bakgrund av den tekniska utvecklingen” gör den tolkning som klagandena har föreslagit osannolik, men däremot stöder den tolkning som tribunalen har gjort.

- 95 Slutligen kan inte invändningen att tribunalen genom övervägandena i punkt 60 i den överklagade domen dömde utöver vad som hade yrkats av parterna (*ultra petita*) och i strid med klagandenas rätt till försvar godtas, eftersom tribunalen genom dessa överväganden begränsade sig till att bedöma räckvidden av en uppgift i handlingarna i målet. Det kan nämligen konstateras att den omtvistade förordningen nödvändigtvis utgjorde den centrala delen av den skadeståndstalan som tribunalen hade att pröva och att den uppenbarligen ingick i dessa handlingar, att klagandena kände till den och att de kunde ta ställning till den. Det ankom följaktligen på tribunalen att beakta denna förordning och, i förekommande fall, dra de slutsatser av förordningen som den ansåg lämpliga för att bedöma relevansen av parternas respektive uppfattning om en faktisk omständighet som rörde komplexiteten i den situation som skulle regleras.
- 96 Talan kan följaktligen inte bifallas såvitt avser den fjärde grundens andra och fjärde delar.

Den fjärde grundens tredje del

– Parternas argument

- 97 Genom den fjärde grundens tredje del har klagandena bestridit uttalandet, i slutet av punkt 53 i den överklagade domen, att kommissionen hade en period på fem år från och med den 19 juni 2010 på sig att anta de delegerade akter som föreskrivs i direktiv 2010/30, i enlighet med artikel 11.1 i direktivet.
- 98 Klagandena har gjort gällande att tribunalen felaktigt beaktade denna bestämmelse i samband med sin bedömning av lagstiftningens komplexitet, eftersom den ansåg att den ”tidspress” som följer därav kunde motivera antagandet av den omtvistade förordningen, i vilken det föreskrivs en testmetod med tom behållare, trots att det i denna bestämmelse inte föreskrivs någon tvingande tidsfrist för kommissionen.
- 99 Dessutom gjorde tribunalen en felaktig bedömning när den fann att den period på fem år som kommissionen hade på sig att anta den omtvistade förordningen hade påverkat kommissionens agerande, i avsaknad av bevisning i detta avseende.
- 100 Kommissionen har bestridit denna delgrund.

– Domstolens bedömning

- 101 I punkt 53 i den överklagade domen begränsade sig tribunalen till att erinra om innehållet i vissa delar av ingressen och artikeldelen i direktiv 2010/30, däribland artikel 11.1 i direktivet, utan att dra några slutsatser därav.
- 102 Kritiken mot tribunalen för att därigenom ha funnit att denna artikel satte ”tidspress” på kommissionen, genom att ålägga den att anta den omtvistade förordningen inom en viss tidsfrist, är således grundad på en felaktig tolkning av denna punkt.

- 103 I den mån det kan anses att klagandena även avser övervägandena i punkt 95 i den överklagade domen, kan det konstateras att det framgår av själva ordalydelsen i denna punkt att dessa överväganden gjordes för fullständighetens skull, efter det att tribunalen, i punkt 94 i denna dom, av alla tidigare omständigheter hade dragit slutsatsen att kommissionen, utan att på ett uppenbart och allvarligt sätt överskrida gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning, hade kunnat anse att testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden inte kunde garantera den vetenskapliga giltigheten och riktigheten hos den information som tillhandahållits konsumenterna och alternativt välja en testmetod som uppfyllde kriterierna för informationens giltighet och riktighet.
- 104 Tribunalen hade under alla omständigheter fog för dessa överväganden, eftersom kommissionen, oberoende av den felaktiga rättstillämpning som den gjort sig skyldig till vad gäller villkoret i artikel 10.1 tredje stycket i direktiv 2010/30, kunde anse sig skyldig att lagstifta om dammsugare. I andra stycket i denna punkt föreskrevs nämligen att varje produkt som uppfyllde kriterierna i artikel 2, däribland denna typ av produkt, skulle regleras av kommissionen genom en delegerad akt.
- 105 Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den fjärde grundens tredje del.

Den fjärde grundens femte del

– Parternas argument

- 106 Den fjärde grundens femte del innehåller två invändningar. Klagandena har genom sin första invändning i huvudsak gjort gällande att tribunalen, i punkt 71 i den överklagade domen, missuppfattade deras argument avseende det mandat som kommissionen gett Cenelec. Genom sin andra invändning har de gjort gällande att tribunalen inte motiverade uttalandet i punkt 68 i den domen, enligt vilket utarbetandet av en testmetod för dammupptagningsförmågan som grundar sig på användning av en fylld behållare för beräkning av energiprestanda skulle ha gett upphov till svårigheter och att tribunalen inte gav klagandena möjlighet att yttra sig i detta avseende.
- 107 Kommissionen har bestridit dessa invändningar.

– Domstolens bedömning

- 108 I punkt 71 i den överklagade domen hänvisade tribunalen till en rapport från Cenelec, betecknad som en slutrapport, i vilken detta organ konstaterade att kommissionen hade beslutat att inte anta förfarandet för dammupptagningsförmåga på mattor och hårt golv i syfte att genomföra den omtvistade förordningen. Tribunalen påpekade att även om detta organ hade angett att detta förfarande utgjorde en del av Cenelec-standarden, avsåg förfarandet flera punkter i denna standard som inte ingick bland de harmoniserade standarder som avses i punkt 1 i bilaga VI till denna förordning. Tribunalen drog härav slutsatsen att klagandenas argument avseende dessa punkter saknade relevans för bedömningen av huruvida kommissionen kunde utesluta användningen av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden utan att på ett uppenbart och allvarligt sätt överskrida gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning.
- 109 Genom den första invändningen har klagandena i huvudsak gjort gällande att tribunalen därigenom gjorde en felaktig tolkning av det argument som de hade framfört och som de har angett vara ”det enda argument som Dyson hade anfört avseende M353-mandatet”.

- 110 Domstolen konstaterar att klagandena inte har preciserat vilket eller vilka avsnitt i deras inlagor som tribunalen har missuppfattat. Således är det inte möjligt för domstolen att pröva huruvida deras påståenden är välgrundade.
- 111 Följaktligen kan överklagandet inte prövas såvitt avser den första anmärkningen.
- 112 Genom sin andra invändning har klagandena gjort gällande att tribunalen inte motiverade sin bedömning, i punkt 68 i den domen, att utarbetandet av en testmetod för dammsugares dammupptagningsförmåga som grundar sig på användning av en fylld behållare för beräkning av energiprestanda skulle ha gett upphov till svårigheter.
- 113 Det ska emellertid påpekas att tribunalen i punkt 72 i den överklagade domen angav att ”en av svårigheterna med testmetoden [i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden] var behovet av att i förväg definiera vad som utgör en fylld behållare”, och i punkt 73 att denna metod ”således innehåller tre möjliga definitioner av vad som kan förstås med ’fylld behållare’”. Tribunalen hänvisade därefter, i punkterna 75–79 i nämnda dom, till rapporter från det arbete som utförts av Internationella elektrotekniska kommissionen (IEC) och till de anteckningar som föregår beskrivningen av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden. Dessa handlingar härrör från tiden före antagandet av den omtvistade förordningen. Tribunalen ansåg att dessa handlingar gav stöd för kommissionens påstående att tillvägagångssättet att anta tre möjliga definitioner av en fylld behållare inte var ägnat att säkerställa att resultaten var enhetliga och jämförbara, eftersom det kunde inbegripa olika fyllnadsnivåer för olika dammsugare.
- 114 Genom dessa överväganden gav tribunalen en tillräcklig motivering till formuleringen i punkt 68 i den överklagade domen.
- 115 Klagandena har för övrigt inte påstått att tribunalen grundade sig på uppgifter som inte fanns med i handlingarna i målet och som klagandena inte hade haft möjlighet att ta ställning till.
- 116 Av detta följer att talan inte kan vinna bifall såvitt avser någon del av den andra invändningen, vilket innebär att den femte delgrunden delvis inte kan tas upp till prövning och delvis saknar grund.

Den fjärde grundens sjätte del

- 117 Den fjärde grundens sjätte del innehåller sju invändningar.
- 118 Genom den första invändningen har klagandena kritiserat tribunalen för att ha missuppfattat testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden genom att i punkt 73 i den överklagade domen slå fast att denna metod innehåller tre möjliga definitioner av vad som avses med ”fylld behållare”. De har hävdats att denna metod innehåller en enda definition med tre villkor.
- 119 Vidare anser de att tribunalen inte kunde slå fast att kommissionen hade fog för att utesluta nämnda metod med hänvisning till att den innehöll tre stoppunkter, trots att det i kommissionens förordning nr 666/2013 av den 8 juli 2013 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG vad gäller ekodesignkrav för dammsugare (EUT L 192, 2013, s. 24) föreskrevs att tester av livslängden för dammsugarmotorer skulle utföras med en behållare fylld till 50 procent, vilket utgjorde en variant av samma metod, utan att kommissionen ifrågasatte dess vetenskapliga giltighet.

- 120 Kommissionen har bestridit denna invändning.
- 121 Domstolen konstaterar att kritiken avseende en missuppfattning av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden grundar sig på en ofullständig läsning av det berörda stycket i den överklagade domen.
- 122 I punkt 72 i den överklagade domen angav tribunalen nämligen i ett första skede att denna metod består i att mäta dammupptagningsförmåga allteftersom dammsugaren suger upp testdamm fram till dess att ett av de tre föreskrivna villkoren är uppfyllt, nämligen antingen när en indikator på dammsugaren anger att dammbehållaren ska tömmas eller bytas ut, när trycket inne i dammsugaren har minskat med 40 procent jämfört med det tryck som registrerades i början av testet, eller när den mängd testdamm som kommit in i dammsugaren uppgår till 100 gram per liter av dammbehållarens "maximala användbara volym". Det var först i ett andra skede som tribunalen, i punkt 73 i den överklagade domen, inom ramen för en förklaring angav att nämnda metod "således inne[höll] tre möjliga definitioner av vad som kan förstås med 'fylld behållare'". Denna förklaring, som grundar sig på uttrycket "möjliga definitioner", kan emellertid inte likställas med en tolkning som uppenbart strider mot det aktuella avsnittet i avsnitt 5.9 i nämnda standard.
- 123 Vad gäller det andra argumentet ska det påpekas att tribunalen, i punkt 93 i den överklagade domen, angav att de typer av mätningar som berördes av den omtvistade förordningen och förordning nr 666/2013 inte var jämförbara, eftersom det test för motorers livslängd som föreskrivs i den senare förordningen i motsats till mätningarna av energiprestanda inte krävde någon prövning av förhållandet mellan dammupptagningsförmåga och energiförbrukning.
- 124 Den första invändningen ska således underkännas såsom ogrundad.
- 125 Genom sin andra invändning har klagandena gjort gällande att tribunalen missuppfattade den anteckning som föregår beskrivningen av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden genom de olika överväganden som gjordes i punkterna 76–79 i den domen.
- 126 Kommissionen har bestridit denna invändning.
- 127 Klagandena har påpekat att den berörda anteckningen saknar flera av de uppgifter som återges i de därmed sammanhängande övervägandena i punkterna 77 och 78 i den överklagade domen. Såsom framgår av dessa punkter avsåg tribunalen emellertid inte att återge avsnitt i denna anteckning, inte ens med en annan formulering, utan att ange syftet med anteckningen och att av dessa avsnitt dra vissa praktiska slutsatser avseende metodens användbarhet mot bakgrund av andra omständigheter som tribunalen tidigare hade identifierat. Genom dessa överväganden har tribunalen för övrigt inte uppenbart överskridit gränserna för en skälig bedömning av nämnda anteckning.
- 128 Vad gäller punkt 79 i den överklagade domen har klagandena begränsat sig till att framföra den felaktiga hypotesen att tribunalen där skulle ha kunnat uttrycka att testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden var ogiltig, trots att tribunalen endast hade återgett ett avsnitt i den berörda anteckningen utan att dra någon slutsats därav.
- 129 Den andra invändningen ska således underkännas såsom ogrundad.

- 130 Genom sin tredje invändning har klagandena gjort gällande att tribunalen i punkt 85 i den överklagade domen missförstod rapporten från företaget AEA Energy & Environment, med titeln ”Report to the Commission, Preparatory studies for Eco-Design Requirements of EUPs (II), Lot 17 Vacuum Cleaners”, från februari 2009.
- 131 Kommissionen har bestridit denna invändning.
- 132 Domstolen påpekar att tribunalen, i punkt 82 i den överklagade domen, inom ramen för prövningen av komplexiteten i den situation som skulle regleras och huruvida det av kommissionen begångna felet var avsiktligt eller ousäktligt, ansåg att det var viktigt att utröna huruvida kommissionen, genom att föredra att använda testmetoden med tom behållare i stället för en testmetod med fylld behållare, hade gjort sig skyldig till ett uppenbart och allvarligt överskridande av gränserna för sitt utrymme för skönmässig bedömning. Tribunalen fann även, mot bakgrund av de omständigheter som angetts i de föregående punkterna i den domen, att även om testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden gjorde det möjligt att bedöma dammsugarnas prestanda under användningsförhållanden som låg närmare normala användningsförhållanden än de som avspglas genom användningen av en tom behållare, skapade denna metod osäkerhet avseende riktigheten i den information som är avsedd att tillhandahållas konsumenterna. I punkt 83 i den överklagade domen tillade tribunalen att andra omständigheter, vilka den räknade upp och kommenterade i punkterna 84–91 i den domen, stödde denna slutsats.
- 133 Härav följer att övervägandena avseende dessa övriga omständigheter, däribland de som återfinns i punkt 85 i den överklagade domen, är överflödiga.
- 134 Den tredje invändningen ska således underkännas såsom verkningslös.
- 135 Genom sin fjärde invändning har klagandena gjort gällande att den överklagade domen innehåller motstridiga domskäl.
- 136 De har gjort gällande att tribunalen, i punkterna 76–79 i den domen, fann att kommissionen hyste tvivel om den vetenskapliga giltigheten av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden, vilket skulle vara oförenligt med uttalandena i punkterna 81 och 82 i nämnda dom, enligt vilka det dels ”följer av standardiseringsprocessens art att den omständigheten att en testmetod har införlivats i en harmoniserad standard, såsom Cenelec, gör det möjligt att förutsätta att denna metod är vetenskapligt och tekniskt giltig”, dels att ”frågan huruvida testmetoden [i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden] är vetenskapligt och tekniskt välgrundad saknar relevans i förevarande fall, eftersom kommissionen inte ifrågasatte dessa omständigheter när den antog den [omtvistade] förordningen”.
- 137 Kommissionen har bestridit denna invändning.
- 138 Domstolen konstaterar att denna invändning bygger på en felaktig tolkning av den överklagade domen. Punkterna 76–79 i den överklagade domen har nämligen inte den räckvidd som klagandena tillskriver dem, eftersom tribunalen begränsade sig till att undersöka innehållet i en anteckning från Cenelec med hänsyn till svårigheten att fastställa hur en fyllnadsnivå för en dammsugares behållare skulle kunna användas som referens för att mäta dammsugarens prestanda, såsom denna angavs i punkterna 72 och 73 i nämnda dom.
- 139 Den fjärde invändningen ska således underkännas såsom ogrundad.

- 140 Genom sin femte invändning har klagandena gjort gällande att tribunalen i punkterna 75 och 87 i den överklagade domen felaktigt har beaktat handlingar som kommissionen medgett inte innehades av de av dess avdelningar som ansvarade för utarbetandet av den berörda lagstiftningen. De har i detta avseende hänvisat till punkterna 5–15 i kommissionens svaromål i förfarandet vid tribunalen.
- 141 Kommissionen har bestridit denna invändning.
- 142 I punkt 15 i sitt svaromål i förfarandet vid tribunalen angav kommissionen att "[d]e omständigheter som angetts ovan har lett ... till antagandet ... av den [omtvistade] förordningen". De handlingar som nämns i punkterna 75 och 87 i den överklagade domen ingår inte bland de omständigheter som kommissionen syftade på.
- 143 Domstolen konstaterar emellertid, i motsats till vad klagandena har hävdats, att uttalandet i punkt 15 i svaromålet inte innebar att kommissionens avdelningar endast hade kännedom om de omständigheter som nämnts i de föregående punkterna i svaromålet vid tidpunkten för antagandet av den omtvistade förordningen. Det kan till exempel inte anses att kommissionen saknade kännedom om den konsekvensbedömning som den hade låtit utföra eller om de samråd som den hade anordnat inför antagandet av denna förordning, även om denna bedömning och dessa samråd inte nämns i det berörda avsnittet i nämnda yttrande.
- 144 Den femte invändningen, som alltså grundar sig på en felaktig premiss, ska således underkännas.
- 145 Genom sin sjätte invändning har klagandena gjort gällande att tribunalen, i punkterna 86–91 i den överklagade domen, beaktade omständigheter som inte var relevanta, eftersom de var hänförliga till tiden efter antagandet av den omtvistade förordningen.
- 146 Kommissionen har bestridit denna invändning.
- 147 Domstolen konstaterar att denna invändning, såsom framgår av punkterna 132 och 133 ovan, avser överflödiga domskäl i den överklagade domen, vilka tribunalen endast redogjorde för i syfte att bekräfta de överväganden som den tidigare hade gjort på grundval av uppgifter som hänförde sig till de omständigheter under vilka kommissionen hade agerat vid tidpunkten för antagandet av den omtvistade förordningen.
- 148 Den sjätte invändningen ska följaktligen underkännas såsom verkningslös.
- 149 Genom sin sjunde och sista invändning har klagandena kritiserat tribunalen för att ha missuppfattat bevisningen och angett motstridiga skäl när den i punkt 82 i den överklagade domen fann att kommissionen, vid tidpunkten för antagandet av den omtvistade förordningen, hade prövat och underkänt den vetenskapliga giltigheten av testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarden. Detta påstående stöds emellertid inte av någon bevisning. Dessutom fann tribunalen i början av samma punkt att kommissionen inte hade ifrågasatt metodens vetenskapliga giltighet.
- 150 Kommissionen har bestridit denna invändning.

151 Punkt 82 i den överklagade domen har följande lydelse:

”..., frågan huruvida den testmetod som avses i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarderna är vetenskapligt och tekniskt välgrundad är inte relevant i förevarande fall, eftersom kommissionen inte ifrågasatte dessa uppgifter vid antagandet av den [omtvistade] förordningen, utan i huvudsak ansåg att nämnda testmetod inte var lämplig för att bedöma dammsugarnas energiprestanda mot bakgrund av kriterierna tillförlitlighet, noggrannhet och reproducerbarhet. ...”

152 Det ska konstateras att tribunalen inte genom dessa uttalanden ansåg att kommissionen hade avfärdat metodens vetenskapliga giltighet, vilket innebär att klagandenas invändning grundar sig på en felaktig premiss.

153 Den sjunde invändningen är följaktligen ogrundad och ska därför underkännas, liksom den fjärde grundens sjätte del i dess helhet.

Den fjärde grundens sjunde del

– Parternas argument

154 Genom den fjärde grundens sjunde del, vilken avser punkt 92 i den överklagade domen, har klagandena gjort gällande att tribunalen dömde utöver vad som hade yrkats av parterna (*ultra petita*) när den fann att lagstiftningen om märkning av dammsugare inte var jämförbar med lagstiftningen om märkning av andra elektriska hushållsapparater, vilket komplicerade den situation som skulle regleras, trots att kommissionen inte hade påstått att det endast var dammsugare som uppvisade svårigheter att simulera fyllnaden. Tribunalen har inte heller varken motiverat denna bedömning eller gett klagandena möjlighet att yttra sig i denna fråga.

155 Kommissionen har bestridit denna delgrund.

– Domstolens bedömning

156 Punkt 92 i den överklagade domen har följande lydelse:

”Dessa svårigheter vad gäller dammsugares teknik och användningssätt gör det även möjligt att avfärda sökandenas argument att kommissionen inte stod inför en komplicerad situation, eftersom den redan hade haft tillfälle att för energimärkningen anta teststandarder som återspeglade de normala användningsförhållandena för elektriska hushållsapparater såsom ugnar, tvättmaskiner, torktumlare och varmvattenberedare.”

157 Det framgår av tribunalens formulering dels att den genom bedömningarna i denna punkt avsåg att bemöta ett argument från klagandenas sida, dels att den hänvisade till samtliga konstateranden som den tidigare hade gjort avseende de egenskaper som särskiljer dammsugare – bland annat vad gäller variationen i behållarens fyllnad och svårigheten i att utarbeta en testmetod som tar hänsyn till detta och samtidigt är reproducerbar – från de andra apparater som nämns i samma punkt.

158 Tribunalen dömde således inte utöver vad som hade yrkats av parterna (*ultra petita*) och åsidosatte inte heller klagandenas rätt till försvar. Tribunalen motiverade dessutom i tillräcklig utsträckning att den inte kunde godta klagandenas argument.

159 Talan kan följaktligen inte bifallas såvitt avser den fjärde grundens sjunde del.

Den fjärde grundens åttonde del

– Parternas argument

160 Den fjärde grundens åttonde och sista del avser underlåtenhet att bemöta klagandenas argument att kommissionen hade antagit testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarderna inom ramen för förordning nr 666/2013, medan den hade underkänt denna metod inom ramen för den omtvistade förordningen. Klagandena har i detta avseende hävdade att testmetoderna genom dessa två förordningar underkastades samma krav på vetenskaplig giltighet, vilket innebär att kommissionen, genom att anta testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarderna inom ramen för förordning nr 666/2013, hade erkänt dess vetenskapliga giltighet. Tribunalen begränsade sig emellertid till att slå fast att klagandena inte hade fog för att göra en analogi mellan nämnda förordningar med hänsyn till de skillnader som fanns avseende energiprestandamätningarna och livslängdstesterna, och bemötte således inte deras argument.

161 Kommissionen har bestridit denna delgrund.

– Domstolens bedömning

162 Domstolen erinrar om att tribunalen i punkt 82 i den överklagade domen, i motsats till vad klagandena påstått, fann att frågan huruvida testmetoden i avsnitt 5.9 i Cenelec-standarderna var vetenskapligt välgrundad inte var relevant i förevarande fall. Genom dessa överväganden bemötte tribunalen under alla omständigheter klagandenas argument såsom det framställdes inom ramen för överklagandet.

163 Talan kan följaktligen inte heller bifallas såvitt avser den fjärde grundens åttonde del och således inte såvitt avser någon del av den fjärde grunden.

Den femte, den sjätte och den sjunde grunden: Felaktig tolkning av begreppet ”tillräckligt klar överträdelse” vid bedömningen av det påstådda åsidosättandet av principen om likabehandling, principen om god förvaltningssed och aktsamhetsplikten samt näringsfriheten

Parternas argument

164 Genom den femte, den sjätte och den sjunde grunden har klagandena kritiserat tribunalens bedömning att de påstådda rättsstridigheterna till stöd för deras skadeståndstalan, förutom åsidosättandet av artikel 10.1 tredje stycket i direktiv 2010/30, inte utgör ”tillräckligt klara överträdelser”. Dessa andra rättsstridigheter utgörs av åsidosättande av principen om likabehandling, av principen om god förvaltningssed och av aktsamhetsplikten samt av näringsfriheten.

165 Kommissionen har bestridit dessa grunder.

Domstolens bedömning

- 166 De tre grunderna för skadeståndstalan avseende det påstådda åsidosättandet av principen om likabehandling, av principen om god förvaltnings sed och av aktsamhetsplikten samt av näringsfriheten, såsom de beskrivs i punkterna 102 och 109, i punkt 113 respektive i punkt 120 i den överklagade domen, avsåg i huvudsak den omständigheten att kommissionen hade beslutat att använda sig av en testmetod med tom, inte fylld, behållare, i strid med en väsentlig del av direktiv 2010/30, eftersom dessa andra åsidosättanden var följder av åsidosättandet av artikel 10.1 tredje stycket i detta direktiv. De hade således uppkommit i samma sammanhang som åsidosättandet av den sistnämnda bestämmelsen.
- 167 I sitt svar på var och en av dessa tre grunder hänvisade tribunalen särskilt till hela eller delar av sin bedömning av åsidosättandet av artikel 10.1 tredje stycket i direktiv 2010/30, efter vilken den fann att åsidosättandet inte utgjorde en tillräckligt klar överträdelse av en unionsrättslig bestämmelse. Denna bedömning har utan framgång kritiserats inom ramen för de fyra första grunderna för överklagandet.
- 168 Såsom framgår av punkterna 50 och 51 ovan beror förekomsten av en tillräckligt klar överträdelse av en unionsrättslig bestämmelse som har till syfte att ge enskilda rättigheter på relevanta omständigheter mot bakgrund av det sammanhang i vilket överträdelsen har skett.
- 169 Eftersom de omständigheter som i förevarande fall åberopades till stöd för de grunder för skadeståndstalan som berörs av den femte, den sjätte och den sjunde grunden för överklagandet motsvarar det rättsstridiga val som kommissionen gjorde inom ramen för den omtvistade förordningen, så är det faktiska sammanhanget för de olika rättsstridigheter som läggs kommissionen till last i skadeståndstalan i huvudsak desamma i det här fallet. Av detta följer att tribunalens bedömning, vilken kritiserats inom ramen för förevarande grunder, att de åsidosättanden som lagts kommissionen till last, förutom åsidosättandet av artikel 10.1 tredje stycket i direktiv 2010/30 men som följer av detta, inte heller var tillräckligt klara, i vart fall är tillräckligt motiverad genom tribunalens slutsats att åsidosättandet av artikel 10.1 tredje stycket i direktiv 2010/30 inte var tillräckligt klart.
- 170 Överklagandet kan således inte bifallas på den femte, den sjätte och den sjunde grunden.
- 171 Överklagandet ska följaktligen ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 172 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna när överklagandet avvisas eller ogillas.
- 173 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 184.1 i rättegångsreglerna ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att klagandena ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom klagandena har tappat målet ska de förpliktas att ersätta samtliga rättegångskostnader i detta mål om överklagande.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

- 1) **Överklagandet ogillas.**
- 2) **Dyson Ltd och de fjorton andra klagandena ska bära sina rättegångskostnader och ersätta Europeiska kommissionens rättegångskostnader.**

Underskrifter